

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ  
«ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ  
КАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ  
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Циклова комісія професійної та практичної підготовки  
(спеціальність «Право» та «Правоохоронна діяльність»)

**СИЛАБУС  
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ  
«Ораторське мистецтво»**

**освітньо-професійний ступінь «Фаховий молодший бакалавр»**

Освітньо-професійна програма «Право»  
Спеціальність 081 Право  
Галузь знань 08 Право  
Освітня кваліфікація : Фаховий молодший бакалавр з права

Затверджено на засіданні циклової комісії професійної  
та практичної підготовки  
(спеціальність «Право» та «Правоохоронна діяльність»)  
Протокол № 1 від 31 серпня 2026 р.

| <b>1. Загальна інформація</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                               |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Назва дисципліни</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Ораторське мистецтво                                                                                                                                                                          |
| <b>Рівень вищої освіти</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Фаховий молодший бакалавр                                                                                                                                                                     |
| <b>Викладач (-і)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Малиновська Ірина Володимирівна                                                                                                                                                               |
| <b>Контактний телефон викладача</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | /0342/596175                                                                                                                                                                                  |
| <b>Е-mail викладача</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | iryna.malynovska@cnu.edu.ua                                                                                                                                                                   |
| <b>Формат дисципліни</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | очний                                                                                                                                                                                         |
| <b>Обсяг дисципліни</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 3 кредити ЄКТС, 90 год.                                                                                                                                                                       |
| <b>Посилання на сайт дистанційного навчання</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <a href="http://www.d-learn.pu.if.ua/">http://www.d-learn.pu.if.ua/</a> ,<br><a href="https://classroom.google.com/c/MjYyMzQzMDQ0OTQ2">https://classroom.google.com/c/MjYyMzQzMDQ0OTQ2</a>    |
| <b>Консультації</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Згідно з графіком. Можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту курсових робіт, індивідуальних науково-дослідних завдань |
| <b>2. Анотація до навчальної дисципліни</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                               |
| <p>“Ораторське мистецтво” є дисципліною, вибіркової складової навчального плану. Дана дисципліна формує професійні компетентності здобувачів вищої освіти, які навчаються на спеціальностях (спеціальності), що входять (входить) до галузі знань 081 Право. Як вибіркова складова, вивчення дисципліни дозволить студенту сформувати індивідуальну освітню траєкторію. Під час вивчення даної дисципліни студенти отримують знання та навички про теоретичні основи риторики та судового красномовства, застосування на практиці набутих ораторських умінь та навичок. Формат проведення дисципліни: очна серія лекцій і практичних занять. Студенти мають змогу отримувати індивідуальні консультації. Навчальний курс включає самостійну роботу студентів. Під час сесії формат очний.</p> |                                                                                                                                                                                               |
| <b>3. Мета та цілі навчальної дисципліни</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                               |

Формування комунікативних компетентностей у сфері риторики дозволяє впевнено почуватися перед аудиторією, орієнтуватися в комунікативному середовищі, застосовувати засоби якісного структурування інформації з метою її результативної передачі слухачам, володіти засобами утримання уваги співрозмовників (слухачів), вправно володіти мовними засобами впливу на аудиторію, застосовуючи при цьому професійні психолінгвістичні критерії.

Формування навичок роботи із різними джерелами інформації при підготовці майбутнього виступу; вміння аналізувати історичні джерела риторики, наукову й творчу діяльність видатних риторів і ораторів давньої Греції, давнього Риму, країн Західної Європи, України, видатних ораторів сучасності; - знати закони риторики, механізм дії законів та їхній абсолютний характер, логічні, психолого-педагогічні та естетичні основи риторики, її види та особливості використання в професійній практичній діяльності сучасного фахівця.

Мета цієї дисципліни полягає в розвитку навичок публічного виступу та ораторської майстерності студентів. Головним завданням є формування вмінь ефективно висловлювати свої думки та ідеї перед аудиторією, розвиток артистичності мовлення та здатності впливати на слухачів.

Цілі навчальної дисципліни:

Розвиток навичок публічного мовлення: Студенти повинні вдосконалити свої навички в області публічного виступу, включаючи виразність, чіткість та адаптацію до різних аудиторій.

Формування структурованості виступів: Дисципліна спрямована на розвиток вміння структурувати інформацію та побудову логічних аргументів для ефективного виступу.

Вивчення різних стилів ораторського мистецтва: Студентам слід вивчати та використовувати різні стилі ораторського мистецтва, такі як переконання, інформативність, розважальність тощо.

Розширення репертуару комунікативних засобів: Дисципліна має на меті розширення набору комунікативних засобів, включаючи використання жестикуляції, інтонації, візуальних засобів для підсилення враження від виступу.

Навчання ефективно взаємодіяти з аудиторією: Студенти повинні вивчити техніки взаємодії з аудиторією, реагування на реакції слухачів та забезпечення максимального взаєморозуміння.

Стимулювання розвитку особистісних якостей: Дисципліна сприяє розвитку впевненості, самовладання та етичної поведінки в контексті ораторських виступів.

#### **4. Програмні компетентності та результати навчання**

**Загальні компетентності (ЗК)**

ЗК-2. Здатність учитися, здобувати нові знання, уміння, у тому числі в галузі, відмінній від професійної.

ЗК-3. Здатність критично • оцінювати переосмислювати власний і чужий досвід. аналізувати свою професійну й соціальну діяльність.

ЗК-4. Здатність до креативності та системного мислення.

ЗК-5. Здатність до ефективної комунікаційної взаємодії, виходячи із цілей і ситуації спілкування.

ЗК-6. Здатність відповідально приймати рішення з урахуванням соціальних і стичних цінностей та правових норм.

ЗК-8. Турбота про якість виконуваної роботи.

ЗК-9. Здатність спілкуватися рідною мовою як усно, так письмово.

**Фахові компетентності спеціальності (ФК)**

ФК-1. Сучасні уявлення про закономірності виникнення. Функціонування та розвитку держави і права.

ФК-2. Базові знання про державні і правові явища та опанування понятійно-категорійним апаратом.

ФК-3. Базові знання про основні юридичні пам'ятки, джерела національного права, кодифікації та еволюцію галузей та інститутів права на історичних станах державно-правового розвитку України

ФК-4. Уявлення про розвиток суспільного ладу України зі стародавніх часів до сучасності.

ФК-6. Знання про засади організації органів державної влади та місцевого самоврядування їх посадових осіб,

ФК-7. Базові знання про сутність, завдання, функції, принципи судової влади, судоустрій в Україні компетенцію судів.

**Програмні результати навчання (ПРН)**

ПРН-5. Надавати в межах компетенції консультації та роз'яснення з юридичних питань.

ПРН-6. Вміти розглядати заяви, скарги фізичних та юридичних осіб, роз'яснювати сторонам їх права і обов'язки.

ПРН-29. Володіти базовими знаннями використання інформаційних технологій в професійній діяльності

Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. Здатність до професійного спілкування державною мовою як усно, так і письмово та іноземною мовою. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. Здатність працювати в команді, використовуючи навички міжособистісної взаємодії. Здатність інформувати громадськість про стан екологічної безпеки та збалансованого природокористування. Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення сферах діяльності держави.

**5. Організація навчання****Обсяг початкової дисципліни**

| Вид заняття                                   | Загальна кількість годин |
|-----------------------------------------------|--------------------------|
| лекції                                        | 14                       |
| семінарські заняття / практичні / лабораторні | 18                       |
| самостійна робота                             | 58                       |

**Ознаки навчальної дисципліни**

| Семестр | Спеціальність | Курс<br>(рік навчання) | Нормативна /<br>обов'язкова |
|---------|---------------|------------------------|-----------------------------|
| 3       | 08 Право      | 2                      | Нормативна                  |

**Тематика початкової дисципліни**

| Тема                         | Кількість годин |                        |                      |
|------------------------------|-----------------|------------------------|----------------------|
|                              | лекції          | семінарські<br>заняття | самостійна<br>робота |
| 1.Тема 1. Сутність риторики. | 1               | 2                      | 6                    |

|                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |    |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|----|
| Тема 2. Історичний генезис мистецтва красномовства                                                                                                       | 1                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 2  | 6  |
| Тема 3. Види красномовства                                                                                                                               | 1                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 2  | 6  |
| Тема 4. Методика підготовки публічного виступу. Особливості створення промов різних типів. Запам'ятовування текстів. Види та способи виголошення промов. | 1                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 2  | 6  |
| Тема 5. Еристика. Теорія аргументації та заперечення. Правила ведення суперечки. Коректні та некоректні прийоми в суперечці                              | 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 2  | 6  |
| Тема 6. Судова риторика                                                                                                                                  | 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 2  | 6  |
| Тема 7. Судове мовлення як процес                                                                                                                        | 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 2  | 6  |
| Тема 8. Судові дебати                                                                                                                                    | 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 2  | 6  |
| Тема 9 . Судова промова                                                                                                                                  | 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 2  | 10 |
| Разом за семестр:                                                                                                                                        | 14                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 18 | 58 |
| 6. Система оцінювання навчальної дисципліни                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |    |    |
| Загальна система оцінювання навчальної дисципліни                                                                                                        | Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті:<br>1.Положення про рейтингове оцінювання здобувачів вищої освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»<br>2.Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» |    |    |
| Вимоги до письмової роботи                                                                                                                               | Вивчення дисципліни передбачає виконання всіма студентами письмової контрольної роботи Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма студентами 2-х контрольних робіт.<br>На контрольні роботи №1 та №2 виносяться теми відповідно до тематичного плану.                                                                                                                                                                |    |    |
| Семінарські заняття                                                                                                                                      | Оцінюється відвідуваність усіх занять упродовж семестру за 5-бальною шкалою.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |    |    |
| Умови допуску до підсумкового контролю                                                                                                                   | При виставленні допуску до іспиту враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час контактних (аудиторних) годин, при виконанні завдань для самостійної роботи, а також бали підсумкового тестування.                                                                                                                                                                                            |    |    |
| Підсумковий контроль                                                                                                                                     | Форма контролю – залік<br>Форма здачі – комбінована (усна, письмова, виступ та презентація).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |    |    |
| 7. Політика навчальної дисципліни                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |    |    |

1. *Письмові роботи*: студенти виконують одну контрольну роботу, письмові завдання, винесені на самостійну роботу, письмові експрес-завдання на семінарських заняттях, а також розв'язують тестові завдання з використанням платформи для дистанційного навчання <http://www.d-learn.pu.if.ua/>.
2. *Академічна доброчесність*. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія із здобувачем освіти ґрунтуються на основі положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.
3. *Відвідування занять*. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.). Порядок та організація контролю знань здобувачів фахової передвищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі «Івано-Франківський фаховий коледж Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», введеного в дію наказом ректора від 13 жовтня 2023р. № 830. <https://ifk.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2023/10/redaktsiia-polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-u-vidokremlenomu-strukturnomu-pidrozdili-1.pdf>
4. *Неформальна освіта*. Результати неформальної освіти зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

## **8. Рекомендована література**

*Основна:*

1. Правова риторика: навчальний посібник для студентів вузів /О. Б. Олійник – К. : Кондор, 2010. – 166 с.
2. Риторика: навчально-методичний посібник для самост. вивч. навч. дисц. / В.В. Сарапин, К.Г. Боберська. - Полтава: ПУЕТ, 2016. - 260 с.
3. Рогожкин О. В. Риторика: загальна, судова, оперативна: підруч.для студ. і курсантів юрид. спец.: підруч. для студ. вищ. навч.закл. / О. В. Рогожкин; Донец. юрид. ін-т. – Вид. 2-ге, допов. – Донецьк: Донецький юридичний інститут МВС України, 2012. –298 с.
4. Судова риторика: навчальний посібник для студентів вузів /В. В. Молдован. – К. : Кондор, 2010. – 496 с.
5. Сучасна ділова риторика: навч. посіб. / О. Б. Олійник. – К. :Кондор, 2010. – 166 с.
6. Юридична риторика: теорія і практика: навчальний посібник для студентів вузів / О. Б. Олійник, В. В. Молдован. – К. : Кондор, 2009. – 213 с.

*Допоміжна література*

7. Голуб Н. Б. Риторика у вищій школі: монографія / Національний педагогічний ун-т ім. Михайла Драгоманова / Н. Б. Голуб. – Черкаси: Брама-Україна, 2008. – 400с.
8. Гончарова О. Давньогрецька риторика як теоретичний дискурс. Аристотель: від метатеорії до інструменталістської теорії риторики / О. Гончарова // Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв. – 2008. – № 4 . – С.26-31.
9. Каньоса П. С. Риторика: навч. посіб. / П. С. Каньоса; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський : Зволейко Д. Г., 2011. – 207 с.
10. Коваленко С. М. Сучасна риторика: навч.-практ. посіб. / С. М. Коваленко. – Т.: Мандрівець, 2007. – 184с.
11. Кравець Л. Риторика як класична основа системи освіти європейських народів / Л. Кравець // Рідні джерела. – 2000. – № 4. – С.12-18.
12. Куньч З. Й. Українська риторика: історія становлення і розвитку: навч. посіб. / Зоряна Куньч; Нац. ун-т «Львів.політехніка». – Л.: Вид-во Львів. політехніки, 2011. – 248 с.
13. Лузік Е. В., Ільїна Т. В. Риторика: майстерність переконання: Навч. посібник / Е. В. Лузік, Т. В. Ільїна. – К. : НАУ, 2005. – 83с.
14. Мацько Л. Вітчизняна риторика / Л. Мацько, О. Мацько // Дивослово. – 2002. – № 12. – С.20- 25.
15. Мацько Л. Риторика Стародавньої Греції і Стародавнього Риму/ Л. Мацько, О. Мацько // Дивослово. – 2002. – № 1. – С.33-40.
16. Олійник О. Ораторське мистецтво юриста: теорія та практика: навчальний посібник для студентів вузів / О. Олійник. – К.: Кондор, 2009. – 208 с.
17. Олійник О. Б. Прокурорська риторика: підручник для студентів вузів / О. Б. Олійник. – К.: Алерта, 2008. – 304 с.
18. Олійник О. Прокурорська риторика: різновиди та структура / О. Олійник // Юриспруденція: теорія та практика. – 2008. – № 7. – С.2-8.
19. Олійник О. Професійна риторика прокурора на етапі попереднього слухання справи / О. Б. Олійник // Юриспруденція: теорія та практика. – 2009. – № 11. – С.2-7.
20. Олійник О. Б. Риторика прокурора у судових дебатах. Обвинувальна промова / О.Б. Олійник // Юриспруденція: теорія та практика. – 2009. – № 12. – С.2-8.
21. Ораторське мистецтво: навчальний посібник для студентів юридичних спеціальностей вузів / ред. Н.П. Осипова. – Х.: Одиссей, 2007. – 144 с.
22. Павлищев О. Ораторське мистецтво – невід'ємна частина правосуддя / О. Павлищев // Закон і бізнес. – 2004. – 1-10 трав. (№ 18). – С.10.
23. Поплавська Н. М. Полемісти. Риторика. Переконування (Українська полемічно-публіцистична проза кінця XVI – початку XVII ст.). Монографія / Н. М. Поплавська. – Т. : ТНПУ, 2007. – 379с.
24. Теорії держави і права » для студентів за спеціальністю 081 «Право».,– .21 с. 2022.

**20. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ СТУДЕНТІВ** Навчально-наукового юридичного інституту та Івано-Франківського фахового коледжу СПЕЦІАЛЬНОСТІ 081 ПРАВО З ДИСЦИПЛІНИ «ОРАТОРСЬКЕ МИСТЕЦТВО». Степан Сворака, Ірина Малиновська. 2023 р. 168 с.

*Інформаційні ресурси:*

1. Наукова електронна бібліотека. (Книги, підручники, дисертації, автореферати.) [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/portal>

2. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
3. Наукова бібліотека Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Режим доступу: URL <http://lib.pnu.edu.ua/>

**Викладач**

**Малиновська Ірина**